

Kulturhus längs Säfte Kanal

1

Medborgarhuset

2

Länsmangården

3

Turistbyrån

4

Säffle kommunhus

5

Kanalvillan 1

6

Stenmagasinet

7

Kanalvillan 2

8

Slussvaktarbostaden

10

Sjöfartsverkets magasin

10

Sjöfartsverkets magasin

11

Trätäljaskolan

12

Wahlhall

13

Vattentornet Minnesstenen

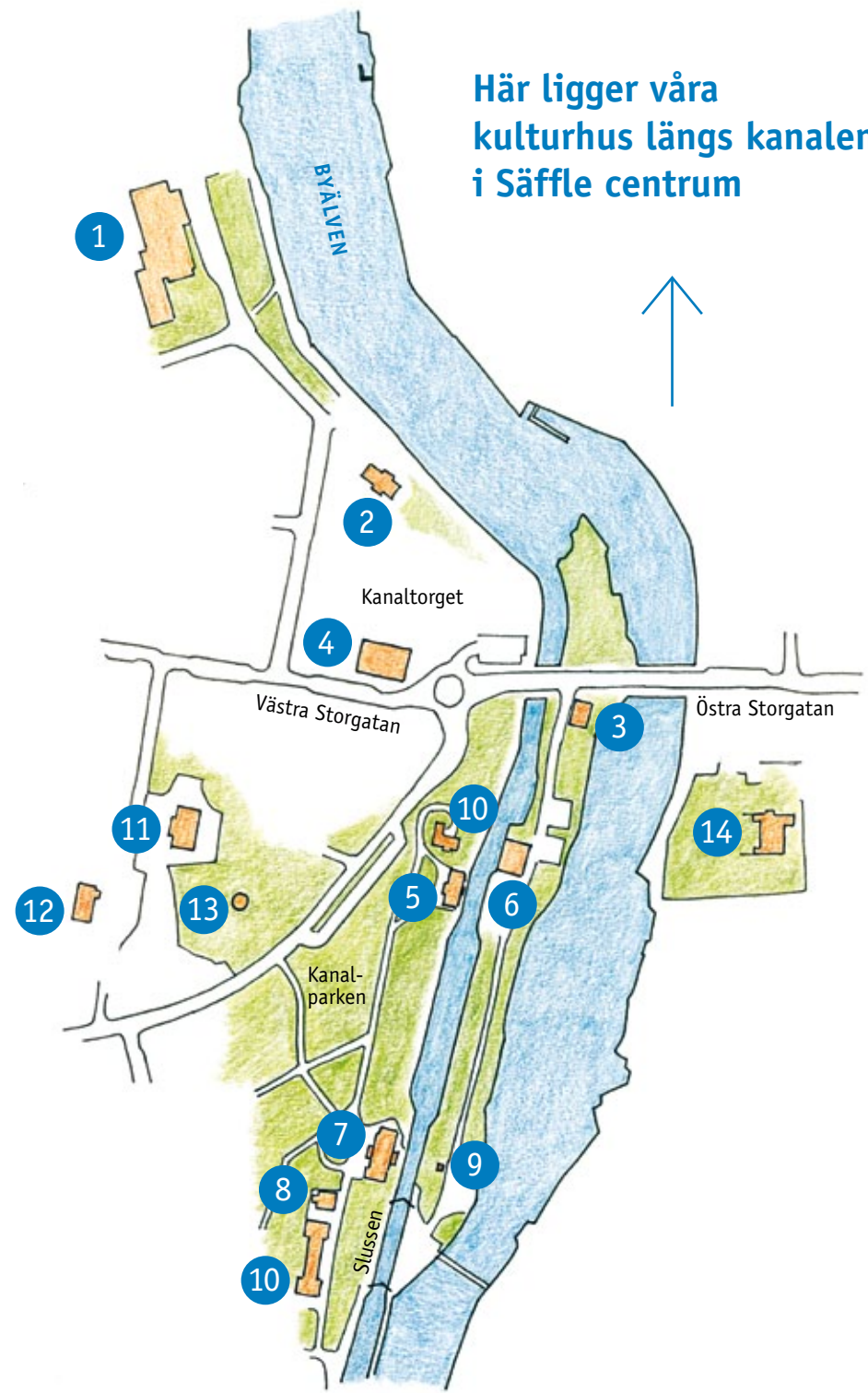
9

14

Silvénska villan

Här ligger våra kulturhus längs kanalen i Säffle centrum

Medborgarhuset

Vid Byälvens västra strand ligger Medborgarhuset, invigt på nyårsaftonen 1965. Sedan tidigt 70-tal har huset och dess scen – Olof Trätäljateatern – varit hjärtat i Säfteoperans verksamhet. År efter år har Säfteoperan med en blandning av proffs och amatörer spelat operetter, musikaler, ja till och med

opera. Såväl bussar som teatertåg brukar rulla mot Säfte med publik. Säfteoperan har blivit en plantskola för unga teatertalanger. Numera har också kommunala musikskolan sin verksamhet i Medborgarhuset. Där finns också en danslokal.

Länsmansgården

Promenerar man mellan Medborgarhuset och Kanalorget passerar man en äldre trävilla, som blev kvar när övrig äldre bebyggelse i området en gång revs. Huset kallas för Länsmansgården, vilket beror på att det under några decennier i början av 1900-talet var både bostad och kontor för dåvarande landsfiskalen. Idag har bland annat Länkarna sin verksamhet i huset.

Turistbyrån

Mellan Strömbron och Kanalbron ligger turistbyrån i ett hus, vars historia sträcker sig tillbaka till 1820-talet. Det är en av Sjöfles äldsta träbyggnader, men den har genom åren genomgått flera förändringar. Från början hade huset bara en våning, men byggdes senare till på höjden. Långt tillbaka i tiden kallades huset för "Mjölmarstugan", men det har senare inrymt såväl privatbostad som kontor innan det fick sin nya roll som turistbyrå.

Säffle Kommunhus

När Säffle blev stad 1951 fanns den kommunala förvaltningen i en oansenlig träbyggnad nära kanalen. Beslut togs om att bygga ett stadshus, som stod färdigt 1954. Då trodde man att lokalbehovet var tillgodosett för lång tid framåt, men så blev det inte. Flera förvaltningar fick med tiden lokaler i andra byggnader. Så är det även nu. Stadshuset har förändrats relativt lite sedan det byggdes. Kanalorget framför stadshuset byggdes om och fick sin nuvarande utformning sommaren 2010.

På fasaden mot Kanalorget ser man en relief av konstnären Stig Blomberg. "Älven och staden" heter reliefen och motivet är en mor och hennes son. Det är lätt att se symboliken i motivet. Byälven är stadens mor. Det var älven som var grundförutsättningen för transporter och handel. Det fanns vid älven en marknadsplats, som med tiden förvandlades till ett samhälle. Tillkomsten av Säffle kanal 1837 och järnvägsbygget 1879 öppnade för industrietableringar. Det var så samhället började växa.

Kanalorget mellan stadshuset och kanalen fick i samband med stadshusbygget en utsmyckning i form av en fontän och en skulptur. Det blev en av Säffles egna skulptörer, Vitalis Gustafsson, som fick uppdraget och den fiolspelande Näcken blev ett av hans sista verk. Han avled innan hans skulptur hann få sin plats på torget. Där har Näcken spelat sedan dess, men i samband med torgets ombyggnad 2010 fick Näcken en ny fontän omkring sig och flyttades en bit, men han spelar troget vidare.

Kanalvillan 1

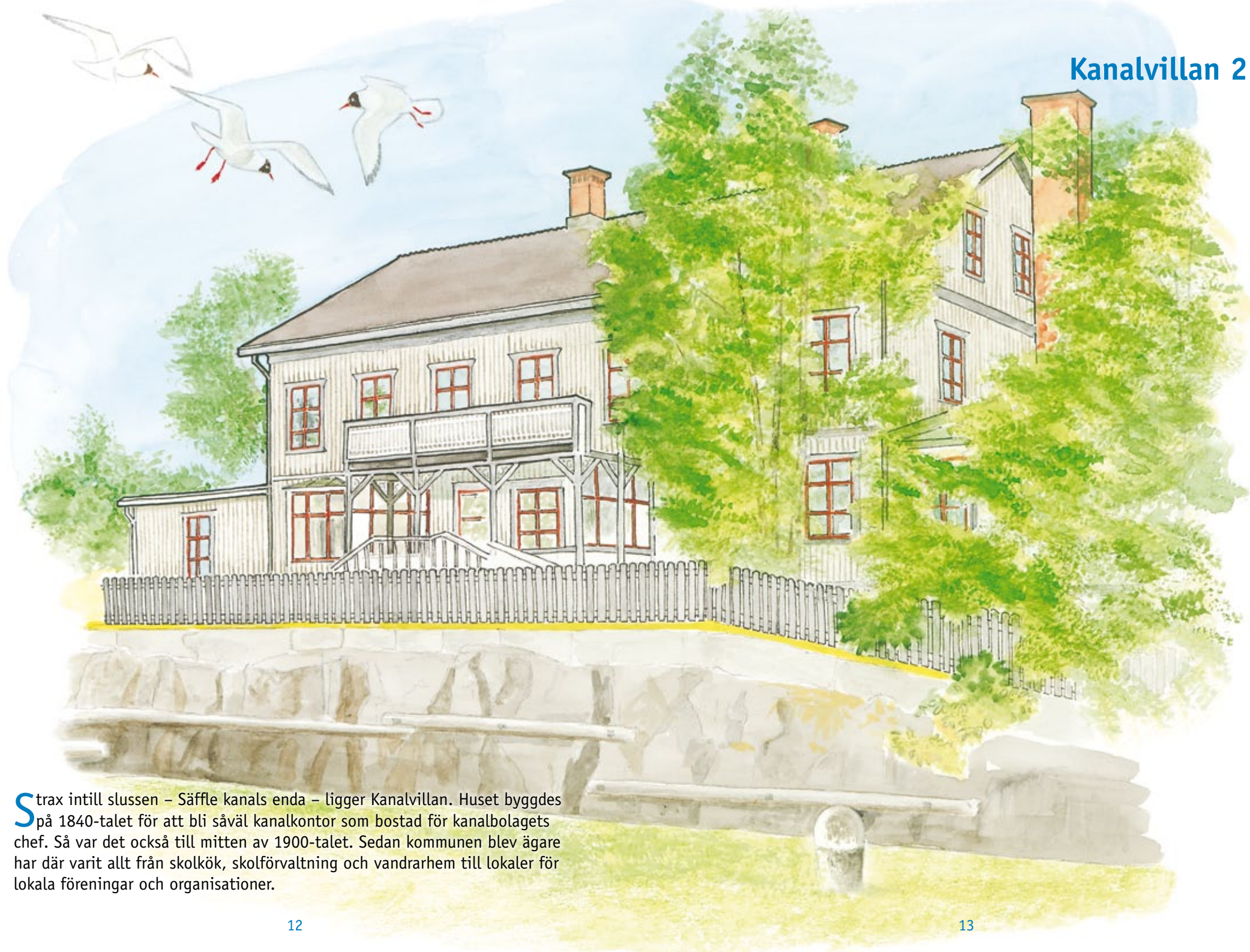
En av flera byggnader som en gång tillhörde kanalbolaget ligger mitt emot Stenmagasinet. Idag är det en privat bostad, men med starka band till kanalbolagshistorien.

Stenmagasinet

Alldeles intill kanalen ligger Stenmagasinet. 1821 står det på fasaden. Det var då som byggnaden fick sitt nuvarande utseende, men en del av den är äldre än så. På 1790-talet byggdes en kvarn och för att förse den med vatten sprängdes en mindre kanal in till kvarnen norrifrån. Kvarnen blev ett misslyckande och så värst mycket bättre gick det inte när den 1821 försågs med ångmaskin och byggdes på med en våning. Efter kanalens tillkomst fick Stenmagasinet ny användning, bland annat som spannmålsmagasin. Efter restaurering på 1990-talet används byggnaden som restaurang.

Strax intill slussen – Säffle kanals enda – ligger Kanalvillan. Huset byggdes på 1840-talet för att bli såväl kanalkontor som bostad för kanalbolagets chef. Så var det också till mitten av 1900-talet. Sedan kommunen blev ägare har där varit allt från skolkök, skolförvaltning och vandrarhem till lokaler för lokala föreningar och organisationer.

Slussvaktarbostaden

Säffle Kanalbolag hade en gång många anställda. Flera av husen nära kanalen har en gång varit tjänstebostäder för kanalbolagsanställda. Det var brovakter, slussvakter, prickhållare, kanalarbetare och många andra som hade tjänst i bolaget.

Det var ett privat aktiebolag i 111 år från kanalens öppnande 1837, men sedan 1948 är kanalen ägd av staten.

Minnesstenen

Närmare slussen möts man av en minnessten, som restes lagom till firandet av kanalens 75-årsjubileum 1912. På stenen kan man bland annat läsa, att konung Carl XIV Johan i oktober 1837 besökte Säffle för att inviga den då nybyggda kanalen.

Sjöfartsverkets magasin

I området nära slussen finns byggnader som fortfarande hör till kanalverksamheten. Säffle kanal är en led, som sträcker sig från Byälvens inlopp vid Väneren via Harefjorden och Glafs fjorden till Arvika. Det är mycket som kräver utrymmen för vinterförvaring och underhåll. I en del av den röda byggnaden finns också kontorslokaler för Säffle kanal, som numera ingår i Sjöfartsverkets verksamhet.

Trätäljaskolan

Inte långt från kanalen kan man på västra sidan se en tegelbyggnad, som uppfördes 1899. Från början stod det Folkskola på fasaden. Med tiden fick den namnet Västra skolan och den döptes senare om till Trätäljaskolan. När den inte längre behövdes som grundskola flyttade kommunala musikskolan in. Skolhuset är numera utnyttjat i avvaktan på att man ska hitta ett nytt användningsområde.

Wahlhall

Strax intill skolhuset ligger en annan tegelbyggnad, som stod färdig 1914. En trappa upp fanns en gymnastiksal, använd av flera generationers elever. När det blev musikskola på andra sidan av gatan förvandlades gymnastiksalen till en orkestersal och kunde på det viset bli en del av musikskolans verksamhet.

Vattentornet

Nästan var man än befinner sig i centrala Säffle är gamla vattentornet ett blickfång. Det byggdes på en gravkulle där enligt en gammal sägen vikingakonungen Olof Trätälja ska vara begravd. Vattentornet stod färdigt 1915 och försåg säffleborna med dricksvatten fram till 1958 då ett nytt vattentorn stod färdigt.

Från början såg tornet inte ut som i dag. 1944 byggdes toppen på tornet om för att ge plats för en större cistern. Ritningen till vattentornet gjordes "efter skiss av Tengbom", det vill säga Ivar Tengbom som senare bland annat ritade Stockholms konserthus och Handelshögskolan i Stockholm.

Silvénska villan

Strax intill Stortorget ligger kulturhuset Silvénska villan. Sitt namn har huset fått efter Hugo Silvé, som lät bygga den vackra villan. Den stod invigningsklar 1916. Hugo Silvé drev rederirörelse i Säffle och blev en förmögen man.

I tre decennier var villan familjen Silvéns bostad och där var också rederiets kontor inrymt. En lokal som med tiden blev tandläkarmottagning sedan nya ägare flyttat dit.

Huset var på 70-talet rivningshotat och en idé var att bygga ett parkeringshus på tomten. De planerna

stoppades och efter olika turer köptes huset av kommunen, som 1981 gjorde det till ett förenings- och kulturhus.

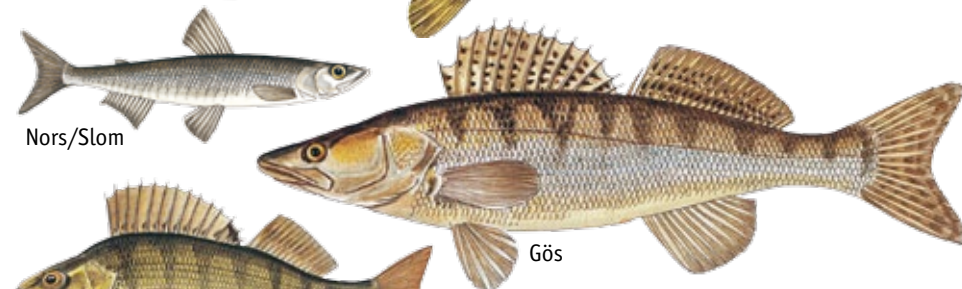
Några fiskarter i kanalen

Lax/Laxöring

Gädda

Nors/Slom

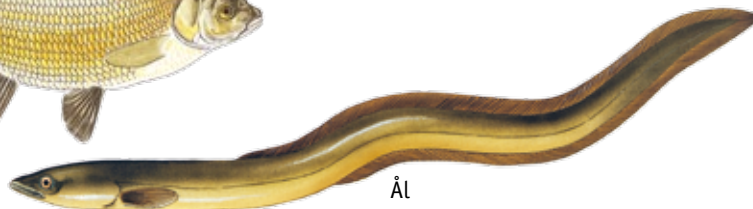
Gösa

Sik

Braxen

Ål

Välkommen till Säffle, Sveriges yngsta stad född 1951!

Kommunen sträcker sig från Lurö i söder till Gillbergadalen i norr. En vattenväg där pilgrimer och vikingar färdats och gör så än idag i vikingaskeppet "Glad". Vare sig man kommer sjö- eller landvägen har Säffle mycket att erbjuda besökaren. Det på fornlämningar rika Värmlandsnäs vittnar om att här var människor i verksamhet redan under sten- och bronsåldern.

Bygden, som består av orterna Säffle, Svanskog, Värmlandsbro, Långserud och Värmlands Nysäter präglas av vatten, jordbruksmark och skog. Detta har också satt sin prägel på näringslivet: trä/papper, storskalig busstillverkning, avancerad högteknologi och livsmedelproduktion är basen i det ekonomiska livet.

I Säffle finns ett av Europas bästa fiskevatten för gös - mitt i centrum av staden. Längst i söder finns en av Vänerns mest attraktiva gästhamnar och i norr och väster finns vildmarken.

Kulturlivet blomstrar. Musiklivet är rikt. Jazzklubben, visklubben och kammarmusikföreningen ser till att internationellt etablerade artister framträder regelbundet. Säffle-Operan sätter varje höst upp välbesökta musikteaterföreställningar och Dans i Värmland försörjer orten med modern konstnärlig dans av absolut toppklass. Boende av god klass finns det gott om. Vill du veta mer kontakta Säffle turistbyrå som är belägen mitt i centrum vid kanalbron. Vi hjälper er att hitta det ni söker.

SÄFFLE KOMMUN

Säffle Turistbyrå
Brovillan 1
661 80 Säffle

Tel: + 46 (0)533-68 10 10
Fax: + 46 (0)533-416 89
E-post: tourist@saffle.se
www.saffle.se

En investering för framtiden

EUROPEISKA
UNIONEN
Europeiska
regionala
utvecklingsfonden

Text: ?????? Teckningar: Tore Andersson Tryck: Hammarö Tryckeri AB